

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

НЕДЕЉА ЦАРИНИКА И ФАРИСЕЈА

. 18, 10 - 14, . 89; 2 . 3, 10 - 15, . 296.

*преп. Макарије Велики
свети Марко Ефески*

Данас почиње Ускршњи пост; пост душе, пре него што уђемо у пост тела. Пост ускршњи значи: пост је сила која васкрсава душу из мртвих и тело из мртвих. Каква моћ, каква сила! Грех сатерује душу у смрт, а пост, та света еванђелска врлина га васкрсава из смрти. Постоји свегрех, постоји свеврлина: свегрех - то је гордост, свеврлина - то је пост.

Данас Света Црква приводи нас великој тајни Христовог Васкрсења, великој победи над смрћу, над смрћу душе и смрћу тела. Али данас нам казује (и) ко је главни човекоубица у свима световима: гордост, охолост, понос. Зато први дан Ускршњег поста, данашњи дан поста душе, то је објава рата гордости, том основном и страшном греху. И пре него што запостимо кроз три недеље телесним постом, данас почиње наш духовни пост. Пост и хрвање, страшна борба са најстрашнијим непријатељем, са гордошћу. Она има безброј обличја, она има безброј маски.

У једној молитви црквеној вели се да је ђаво многолик. Јесте, ђаво је многолик, има безброј лица, безброј шминки, безброј маски. Гардероба његова је огромна. Он се пресвлачи и облачи у разна светла, заводничка одела. Лице своје дотерује, глача, маске ставља, еда би пришао свакоме од нас по жељи срца његова, по главном греху његовом. Ми не сматрамо за гордост нашу напраситост, наш гњев. Све то долази од гордости. Завист, од чега долази? Опет од гордости. Ја, зашто он да буде бољи од мене? Ја да будем испред њега. Пакост, опет из охолости и гордости. Зашто он да буде такав? Хоћу да га минирам, да ја станем испред њега? Тако редом: свака наизглед и најмања страст, сваки наизглед и најмањи грех, долази од тог свегреха, од тог главног извора свих грехова људских, од гордости. Гордост је увела грех у овај свет. Гордост је увела грех у анђелски свет. Гордост уводи у грех свакога од нас.

Оружје против гордости то је

email: manastirmaine.gmail.com
интернет презентација: podmaine.weebly.com

смиреност. Смиреност је божанска сила која потискује све што је гордо у нама, потискује сваки грех, сваку страст, док је потпуно не потисне. И ми стекнемо онај покој души о коме Спаситељ говори: "Ходите мени сви који сте уморни и натоварени; ја ћу вас одморити, јер сам ја кротак и смирен срцем, и наћи ћете покој душама својим". Покој душама својим... То данас недостаје човеку, новом модерном човеку европском, и нама свима. Нема веће силе од смирености. Гле, смиреност враћа Рај човеку, враћа Царство Небеско човеку. Не само то, него и дарује му Царство Небеско. То значе Спаситељеве речи: "Блажени сиромашни духом, јер је њихово Царство Небеско." Гле, још овде на земљи, ако имаш еванђелску смиреност, ти имаш Царство Небеско. Каква сила, божанска сила у овој светој врлини Христовој, у овој светој врлини еванђелској. Твоје је Царство Небеско када себе смириш, а дотле - какво је царство (у теби)? Ако греси царују у теби, грех до греха прави пакао, а шта онда носиш са собом? Пакао, цео пакао. Отуда, обратите пажњу на сваки свој и најмањи грех: како узнемири душу, узнемири срце, ако ниси спокојан, ако си га учинио данас, ноћ ти је немирна, ако га ниси исповедио, не ноћ, него дан, и сутра и преко сутра и сви дани, док га не исповедиш, немирни су и пуни унутрашњег неког страха, неког трепета.

Чиме ми можемо савладати ђавола? Каква страшна мрачна сила! Нико га није могао савладати сем Господа Христа! Али ипак,

долазак Господа Христа у овај свет, оснивање Цркве и све што је Господ дао Цркви, даје нам силу да победимо сваког ђавола у овоме свету. А главно оружје против њега шта је? Смиреност.

Светог подвижника Макарије Великог једног дана срео на путу ђаво и јавио се носећи разне трачке и заводничке ствари, ишао је у манастир да обиђе Светог Макарија. "Куда ћеш ти" - вели му Свети Макарије. "У твоју обитељ" - вели ђаво. "Шта ћеш тамо?" "Да кушам твоју братију". "Лако је мени", вели он, са твојом братијом, бар са већином од њих. Али ми је тешко с тобом борити се". "А што" - пита га Свети Макарије. "Што? Ти постиш, ја никад не једем; ти бдиш, ја никад не спавам; ја сам јачи од тебе увек. Али има једно чиме ме ти побеђујеш". "Шта је то?" "То је твоја смиреност." А ту победу нама даје Господ Христос.

Чули сте данас у Еванђељу да Спаситељ вели: "Сваки који се сам подиже, понизиће се, а који се понизи, подићи ће се". Сваки... и ја и ти, и сваки од нас. Господ стоји свакоме на расположењу у Цркви Христовој. Од твоје воље зависи да ли ћеш да Га пригрлиш и примиш. Од твоје воље зависи да ли ћеш ти да протераш гордост из душе своје и испуниш себе смиреношћу Христовом. Нећеш ли, Господ те не приморава. Ако нећеш, ништа се неће десити. То значи избрати пакао, избрати вечни живот у вечним мукама. Изabrao си за господара свог, за вечног владара свог - кога? Ђавола, сатану, бога гордости, лажнога бога! Гордост је бог овога света!

Страшна реч, али истинита. Он тако лако и вешто заводи људе, представља себе као огромну силу, као бога овога света. Сећате се да је кушао Самог Господа Христа. Он се хвали и вели: "Све ово даћу теби, сва царства која видиш, сву земљу, ако паднеш и поклониш ми се".

Ето, то хоће он самозванац, он који је хтео да замени Бога и да седне на престо Божји, како вели Свети Пророк Исаија. Зато је сурвао се са највиших небеских висина у поноре пакла. Где је ђа-

да пригрлимо, како се вели у једној дивној песми, да пригрлимо цариничке уздахе. Нека нас сви уздаси воде кроз све дане до светог и славног Васкрсења Спасовог - до Ускрса.

Најпотребније је теби, мени, сваком човеку, сваком људском бићу - шта? Да се смири пред Господом (свих) светова, да се смири пред Господом Христом, Који је тако божански неизмерно смирен. Примиће грешнике, покајнике и показаће пут спасења. Шта је лакше, шта је краће него

Душу која је у почетку рањена неисцељивом раном погубних страсти није могао да исцели нико од праведника, нити отаца, ни пророка, ни патријараха. Дошао је Мојсије, али ни он није могао да пружи савршено исцељење. Постојали су свештеници, дарови, десетак, субота, нови месец, прање, жртве, свепалењнице и сва остала правда се вршила по Закону али се душа није могла исцелити и очистити од нечистог тока злих помисли. Сва та праведност није била у стању да излечи човека. [Најзад] је дошао Спаситељ, истински Исцелитељ, који лечи на дар и који себе даје за избављење рода људског. Он је извршио велико и спасоносно избављење и исцељење душе. Он ју је ослободио од ропства и извео из таме.

преподобни Макарије Велики

во, ту је пакао, сав пакао.

Тако, данашња Недеља митара и фарисеја даје нам учитеља, учитеља бесмртности, даје нам васкрситеља који васкрсава нас из свих смрти. Ко је то? Покајани цариник. Ето нашег учитеља, учитеља кроз Велики пост који иде испред нас, крчи нам пут кроз прашуму грехова и искушења, и води нас Васкрсењу Христовом: он смирени покајани цариник, он који је себе казао према свима световима, према Богу, кроз вапај и уздах: "Боже, милостив буди мени грешном". И ми, од данашњег дана до Ускрса,

вапити као цариник: "Боже, милостив буди мени грешном". Смирење је скраћено спасење - вели Свети Варсануфије. Вели: Смирење је скраћено спасење! Ако те уплаше многе заповести Спаситељеве, Еванђеље са безбројним захтевима: Љубите непријатеље своје, молите се Богу за оне који вас куну, проклињу, и друге тешке заповести, ако те то уплаши, сети се да ћеш све то добити - како? Врло просто. Смиривши се пред Господом говорећи стално: "Господе, ја сам нико и ништа у овоме свету, Ти си моје све, Ти си мој рај, Ти си моје

Царство Небеско, ти си мој Вечни Живот, моја Вечна Истина, моја Вечна Правда. Све ми то дај, и ја сам твој". Смирење је спасење. За спасење се не тражи ништа нарочито, никакве велике материјалне жртве, већ једно: Смирити се пред Господом Христом. И онда, онда нам Он даје све. Како, - како можемо да се оглушимо на све Његово? Ако се не молимо, ако смерно стојиш пред Њим ие молећи му се. А најбоља молитва, молитва која сигурно спасава од свих смрти и осигурава сва васкрсења сваком људском бићу, то је молитва покајаног цариника: "Боже, милостив буди мени грешном".

Благи Господ, молитвама свих Светитеља Својих, свих покајаних и спасених грешника, и свих славних и великих сунчаних Праведника, нека душе наше испуни том смиреношћу, нека душе наше води том смиреношћу из врлине у врлину, и тако нам осигура Живот Вечни и Царство Небеско, где Чудесни Свеблагословни Господ Христос царује и влада. Њему свака слава, сада и свагда кроза све векове. Амин.

Делање није оно што покушаш, па се повучеш, Делање је излазак на двобој, да победиш и да будеш побеђен, да добијеш и да изгубиш, да паднеш и да устанеш, да све развејеш, да очекујеш борбу и битку до свог последњег даха.

И да не будеш превише самоуверен све док ти душа не напусти тело. Чак и када се буде узносила ка небу, може очекивати да већ следећег часа буде збачена у ад. Рекао бих да се пад и дешава управо у том магновењу. Човек стога не треба да се чуди променама, него мора, напротив, имати у виду да му припада и једно и друго.

Знај да благодат увек претходи искушењу као упозорење да се припремиш. Чим приметитиш благодат, стегни се: „Рат је објављен! Пази, земљани човече, са које ће стране напасти злосторник!" Често он брзо дође, а често и након два - три дана. Али ће, у сваком случају, доћи. Нека утврђења буду чврста: ... исповест, послушност старцу, смирење и љубав према свима. Тако ћеш олакшати тескобу.

Сада, ако благодат дође пре очишћења и томе слично - молим те да будеш опрезан и чиста ума.

Благодат се дели на три врсте: очишћујућу, просветљујућу и на благодат савршенства. На три врсте дели се и живот: на природни, натприродни и противприродни. У оквиру ове три врсте, човек узлази и силази. Постоје и три велика благодатна дара која човек задобија: созерцање, љубав и бестрашће.

старац Јосиф Исихаста, десето Писмо